

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Tvrriani Societatis Iesv, Defensio Locorum S.
Scripturae. De Ecclesia Catholica, Et Eivs Pastore
Episcopo Romano, B. Petri, principis Apostolorum
successore, libri duo. Aduersus nugatorias ...**

**Torres, Francisco de
Coloniae Agrippinae, 1580**

VD16 ZV 18729

Capvt I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-33634

tum illud Constantinop. Augustinum potius consuluisse, &c. Sic confutatur Antonius aduersarium non argumentando, sed optando: nouam genus confutationis. Haecenus ad locum 7. responsum sit.

Locus Octauus.

Pergamus ad locum octauum epistolae ad Hebr. Lex umbram obtinens futurorum bonorum, non ipsam imaginem rerum, ijs hostijs, quas singulis annis eadem assidue offerunt, nunquam potest accedentes sanctificare, &c. ita concinnauit locum suo stylo nosse Iudoeus &c.

Sophisma Turriani.

Umbram inquit habebat lex futurorum bonorum, non ipsam imaginem rerum: in nouo igitur testamento non sunt umbræ, sed imagines earum rerum, quæ aperte & sine ullo enigmate in calo sunt. itaque, in imaginibus ac mysterijs ipsarum rerum, quæ in calo reuelata facie cernuntur, voluit Deus implere in ecclesia noua veteres umbras & typos. unde necesse est, ut ita Christus figuram atque umbram throni Dauid nunc impleat, ut non de calo tantum, sed in ipsa Ecclesia, quæ in terris est, regnet. quare cum regnet in terra, ac non per se, consequens necessarium est, ut aliquem suo loco constituerit, in quem regnum illud transferret, qui personam suam gerat, ac suam ferat imaginem: is est summus Pontifex, Petri successor, & rex spiritualis, & imago regis Christi, qui in calum ascendit, in quo præsides regni spiritualis, quod est Ecclesia, impletur, quod dixit Angelus Luc. 1. Dabit illi Deus sedem Dauid patris eius, & regnabit in domo Iacob in æternum, & regni eius non erit finis.

Solutio superioris sophismatis.

CAPVT I.

Nouo quodam argumentandi genere, ex vna negatione multas affirmationes, nec eas quidem satis sibi constantes collegit Turrianus, qui ex hoc loco pessimè intelletto, non potuit, nisi pessimè argumentari. Quæramus igitur verum sensum, quem Turrianus deprauauit. Si ex negatione, ut tu fingis, ego affirmationes collegissem, non nouo quodam argumentandi genere, sed tibi vsitatissimo vsus essem. quid enim aliud egisti proximo superiori capite, quam sic argumentari, Paulus non nominat aliud caput Ecclesie quam Christum, igitur solus Christus caput Ecclesie est. Cum dixisti me ex vna negatione affirmationes multas colligere, debebas tu quidem notare negationem, sed quia sciebas te mentiri, non notasti. Sed notemus nos: negationem dixisti, quod apostolus ait, & ego ad argumentandum sumpsi, umbram habebat lex futurorum bonorum, non ipsam imaginem rerum, unde ego intuli, in nouo igitur testamento non sunt umbræ, sed imagines earum rerum, quæ aperte, & sine ullo enigmate

Antonij
medacium.

enigmate in calo sunt. Inde extiterunt multa illa affirmationes, quas à me colligi dixisti. Estne Antoni negatio, cum Apostolus ait, vmbra habebat lex futurorum bonorum, non ipsam imaginem rerum? an affirmatio vnius, & negatio alterius? Credo, hoc secundum respondebis. quod igitur ego inde intuli, in nouo igitur testamento non sunt vmbrae, sed imagines earum rerum, quae aperta, & sine vilo enigmate in calo sunt, similiter negatio vnius est, & affirmatio alterius. ex hac autem parte secunda, quae affirmatio est, id est, ex eo quod imagines sunt in nouo testamento earum rerum, quae in calo sunt aperta, & nuda ab omni velamento, ego affirmationes quas dicis, collegi. Quare igitur à mendacio exorsus es? quis non videt te hoc praedicio causam tuam infamasse, quam nisi mentiendo defendere non potes? Veniamus ad locum Apostoli, quem tergiversando, & cavillando eludis, ut nullo modo pertineat, si fieri possit, ad regnum Christi, quod in terra regnat per Pontificem B. Petri successorem, super quem ecclesiam suam edificauit. in quo loco ijs solum occurrat, quae tu obijcis ad probandum non esse in nouo testamento aliam imaginem rerum, quam Apostolus dicit, prater Christum. Cetera tanquam non necessaria, ut stylum reprimam, praeteribo. Dicis nomine εἰκὼν, id est, imaginis in loco Pauli, cum ait, Vmbra habebat lex futurorum bonorum, non ipsam imaginem rerum, significari expressam formam Christi, id est, Christum ipsum, & eius beneficia, quae nobis per Euangelium conferuntur. ex parte prophetasti Antoni, & quidem in tuum caput. si enim ex te queram, an in istis beneficiis, quae dicis nobis conferri per Euangelium, numerandum sit spirituale regnum Christi, quod de calo regnat in terris? oportet enim vnum regnare, sicut Apostolus ait, donec ponat omnes inimicos sub pedibus eius, numerandum esse respondebis? Rursus, si queram, vtrum hoc regnum ab illo calesti differat? differre dicis, si adhuc queram, putes ne differre tanquam imaginem rei, à re ipsa? nec hoc, credo, negabis, si meministi, quod Apostolus ait, videmus nunc per speculum in enigmate, tunc autem facie ad faciem. Urgebo adhuc quaestionem, & percontabor; hac imago regni caelestis, & beati. fuit ne adumbrata tanquam futurum quoddam, et quidem ingens bonum in vetere lege, cum omnia illi veteri populo in figura contingebant? & id etiam dabis. si fuit adumbrata, habet igitur regem spiritualem, qui imago sit, sicut habebat lex vetus regem terrenum, qui vmbra erat huius imaginis. Quomodo enim regnum spirituale in terra imago est illius beati & caelestis, si non habet regem, qui sit imago illius veri, & caelestis regis Christi? Quomodo regnum erit imago, si caret principe, qui sit imago, cum à potiore sic nominari debeat? aut erit imago mutilata. Christus enim princeps verus, non est imago nisi Dei patris. Sed videamus iam illud quod prophetia tua falsè adiunxisti, cum ais nomine εἰκὼν significari expressam formam Christi; nunquid Christum habes sine imagine expressum

Quomodo
Antoni
causam
suam infam
mat quam
nisi men
tendo de
fendere nō
potest.
Disputatio
de loco A
postoli, vmb
ra habebat
lex future
rum bonorum
non ipsam
imaginem
rerum, contra
Antonium
contenden
tem ipsam
imaginem
rerum non
differre in
loco Pauli
à rebus ip
sis

in Eucharistia, quam putant se habere Protestantes Lutherani? Vides ne ibi propria specie Christum? non credo, dices, ne oculos amisisse videaris. Est igitur velatus & tectus aliena specie & imagine: explicavi copiose nuper libro 2. cap. 16. de sancta Eucharistia contra Volanum Polonum hereticum Calvinistam locum beati Petri in epistola 1. cum ait loquens de Christo, In quem nunc non videntes, sed credentes, exultatis latitia inenarrabili, &c. Docui & probavi, significasse B. Petrum esse presentem quidem illis, ad quos scribebat, Christum, sed non videre eos, licet crederent presentem esse, alioqui aiebam, quid laudis haberet non videre absentem, licet crederent absentem esse, non videbant igitur, non quia non esset presens, scilicet in sancta Eucharistia, quod negabat Volanus Calvinista, sed quia erat velatus aliena specie, ita ut oculis corporeis non eum viderent alioquin presentem, sed oculis fidei, quod est credere eum adesse, dixi etiam ibi sic intellexisse B. Thomam locum Petri in opusculo de sacramento Venerabilis corporis Christi cap. 15. Rursus, cum Apostolus dixit in epist. priore ad Corinth. Videmus nunc per speculum in enigmate, tunc autem facie ad faciem, significavitne habere nos expressam formam Christi, an Christum velatum aliqua imagine? Si enim habemus in Evangelio expressam formam Christi sine enigmate & velo, videmus ergo facie ad faciem, quod si hoc non es concessurus, imago igitur rei, siue res in imagine, differt a seipsa quatenus nuda & aperta, quis hoc, qui primis labris Philosophiam attigit, ignorat? Theodoretus explicans locum apostoli in epistola ad Cor. 2. Dum sumus in hoc corpore, peregrinamur a Domino; per fidem enim ambulamus et non per speciem, non ait (inquit) procul nos abesse a Domino, dum sumus in corpore mortali, sed quod eum nunc oculis non cernimus; cernemus vero tunc, erimusque cum eo. Nunc enim res ipsas non videmus, nisi per fidem; quamobrem desideramus exire ex hoc corpore, & ad Dominum proficisci. haec enim Theodoretus videt quemadmodum res ipsas cum dixit Theodoretus, res nudas & apertas sine velo & imagine intellexit & distinxit? Idem Theodoretus interpretans locum epist. ad Col. quae sunt umbra futurorum, corpus autem Christi, umbram, inquit, vocavit legem, ut doceret praesignatam esse in ea novi testamenti gratiam, hoc enim est, quod subiungit Paulus, corpus autem Christi, id est, vita Evangelica locum corporis obtinet, lex vero umbra. antevertit autem umbra corpus oriente sole, ut iam umbra sit lex, corpus ipsa gratia, lumen vero Christus. Haec enim Theodoretus è Græco. Hoc etiam loco distinxit Theodoretus eruditissimus auctor et in scripturis sanctis exercitissimus corpus à Christo, tu vero scripturam Pauli depravasti, cum non corpus autem Christi, sed opus autem Christus, legis, sic enim scripsisti, nec enim legales caeremoniae fuerunt umbrae imaginum, sed umbrarum, quia earum corpus fuit Christus, ut ait Paulus, Christus autem est res ipsa, non

Quo Antonius neget rem in imagine differre se à se ipsa nuda, & aperta extra imaginem, quod nemo negat, qui primis labris Philosophiam attigit.

Qui auctor res antiqui imaginem rerum ab ipsis rebus in loco Pauli distinxit.

non autem imago rei. at Paulus de caeremonijs legis scribens, sic scripsit, quæ erant umbra futurorum, corpus autem Christi, ἐκ τῶς ἀρχῆς reddēs umbras futuris, & corpus Christo; ita ut inter umbras, & Christum medium esset corpus, quod sit adumbratio expressa & eminens, siue imago ipsius rei, quæ est Christus apertus; sicut erant illa caeremonia legis adumbrationes obscura, & tennes huius corporis. idem Theodoretus in loco epist. ad Heb. imaginem à rebus distinxit, sic enim ait, interpretabor ad verbum. Res, inquit, appellat vitam futuram, imaginem verò rerum, vitæ Euangelica institutum, umbram autem imaginis rerum, vetus testamentum. imago enim clarius repræsentat Archetypa; umbra verò imaginis tenuiter, & minutè huic facit similem veteris testamenti infirmitatē. Hactenus Theod. Sed persequamur tua. Quid aut, inquis videns, « bonus iste Theologus lex, inquit, non habuit expressam rerum imaginem, ergo necesse est regni Christi imaginem extare in regno Pontificio. Mirum certè ratiocinandi genus. Cur inuertis genus ratiocinandi, quod vocas? Cur insidiosè argumentationem meam inuoluisti & obscuras? Cur, ut melius intelligerēt, quibus scribis, nō sic rationem meā conclusisti, umbrā habebat lex bonorum futurorum scilicet in ecclesia Catholica & Apostolica & in celo, non autem habebat ipsam imaginem rerum, id est, illorum tunc futurorum bonorum; quam habet Euangelium, (siquidem Euangelium comparat hic Paulus cum lege) at ex bonis illis tunc futuris, ingens bonum erat regnum spirituale Christi in Ecclesia, & summum bonum Regnum caeleste & beatum; regnum autem spirituale in terra non est, nec esse potest res ipsa regni beatæ, quod est ipse Christus clarè, sicuti est, visus; relinquatur igitur ut sit imago ipsa illius regni, quia hoc est propriū Euangelij habere ipsam imaginem bonorum, quorum umbras habebat lex, quod si imago est hoc regnum spirituale, & huius erat umbra illud vetus, igitur quæ erant in illa umbra, habebit quidē Euangelium expressa, & eminentia; sed intra modum imaginis ipsius rei aperta & nuda ab imagine in celo. Sed videamus, quo modo mirum meum, quod dici ratiocinandi genus confutas, sic enim ais. Quod tamen ne pluribus exagitem, hoc certè primum absurdum est, cum apostolus de caeremonijs legalibus differat, ac præsertim de victimis quotannis offerendis, sermonem ad regnum Christi transferre, cum Apostolus dicit umbram habebat lex futurorum bonorum, οὐκ ἔστιν, quod verbum cum sit τὸ καθόλου, id est, vniuersale, predicari potest pluribus, si forte hoc ex lib. τῶν ἐπιτομῶν didicisti, cur igitur cum non tantum victimæ Mosaicæ umbræ futurorum essent, nō mihi licebat ad alias umbras sententiā Apostoli transferre, ut de regno Christi in vetere lege adumbrato differerem, & ex loco Pauli de lege umbrā futurorum habente te conuincerem? quod argumentum, quia te pre-

Quomodo
Antonius
argumenta-
tionem ad-
uersarij in-
uertit, & in-
uoluit, atq;
obscurat, ne
intelligatur

Quamodo mit, & aliter effugere non potes, cauillationes quaris, quæ nihil tibi proderunt.
Antonius Proba tu Antoni, quod Paulus dixit, umbram habebat lex futurorum bonorū,
 quod apost. propter ceremonias legales, vt tu di. is, & propter victimas tantum dixisse, &
 generaliter dicit de o- conuincas me male ad regnum Christi in vetere lege adumbratum transtulisse.
 mnibus um- quod si hoc probare non potes, istud tuum primum absurdum, quod mihi falso
 bris veteris obijcis, tibi verè assigna. tu enim absurdè facis, tu quod Apostolus generatim
 legis, ad ce- de umbris legis Mosaicis docuit, tu ad ceremonias, & victimas legis tantum re-
 remonias tantum, & ferri postulas. Sequitur in tuo capite. Ais deinde, hoc est absurdus, no-
 victimas re- uum testamentum in terris concludere. Si non pateris imaginem regni
 ferri postu- Christi esse in terra, ergo facis nos iam non spe secundum nouum testamentum
 lat.

Quæ sequi- beatos, sicut Christus fecit, sed liberalius quam Dominus re ipsa beatos; siqui-
tur ex eo, dem non habemus in terra imaginem regni Christi, sed rem ipsam, id est, ipsum
Antonius vult, vt non verum regnum, quod est ipse Christus, vt paulo antè dixi, perspicuè, sine vlla
 sit in terra imagine, aut integumento visus. nescio cuius noua hæresis suspicionem iniici.
imago reg- Rursus, si non pateris nouum testamentum terris concludi in ministerio ver-
 ni Christi bi, sacramentorum, & Ecclesiastica Hierarchia; vis igitur, vt in calo pradice-
 azlestis, nec tur Euangelium: Aedificetur Ecclesia; constituatur Ecclesiastica Hierarchia,
 vlla ex par- & ibi sint clauis regni, id est, potestas ligandi, & soluendi, vt iam non rectè
 te noua te- Dominus dixerit beato Petro, & successoribus, quodcumq; ligaueris super ter-
 stamentum ram, ne nouum testamentum terris concluderetur; O miru theologum, qui non
 terris con- patitur, vt ministri Christi sint imagines eius in terris, qui vsq; adeo imagines,
 cludatur. quas Christiani faciunt, & piè colunt in terra, odisti, vt imagines etiam Chri-

Quæro odio sti, quas Deus in Ecclesia, quæ in terris est, facit, neges. Deus enim facit mi-
prosequa- nistros ecclesia, qui sunt secundum gradu cuiusq; ordinis imagines Christi, qui
tur Anto- Deo patri ministravit: sicut Dionys. Areop. c. 5. Eccles. Hierarch. ordinationes
nus imagi- ministrorū ecclesia, et consecrationes altaris ad mysticè sacrificandum, & con-
nes Christi. secrationes chrismatis, quæ ad potestatem, & ministerium Episcopi pertinent,
Quas appel- εἰκόνας τῆς θεοῦ ἐκείνου εἶναι εἰρησέως esse dicit, id est, imagines Deificæ potesta-
lauerit Dio- tis. Itaq; tu Antoni vt nouum testamentum nulla ex parte terris concludas, re-
nysius in gnum Christi à terra excludis, amequam Christus euacuet, sicut Apost. ait,
Ecclesia omnem principatum & potestatem, & virtutē in eo, cum deletis omnibus ini-
imagines micis tradet regnum Deo, & patri. Regnum enim Christi à terra excludit,
potestatis qui tollit eum, quem præfecit Christus ecclesia Catholica, quæ est regnū eius,
Deificæ, vt per eum tanquam per primum ministrum suum in terra regnum Dauidi
quibus Lu- promissum regnaret, quod tu cum tuis Protestantibus non solum absurdè, sed
theranica- etiam hæreticè facis. Postremo ais, hoc omnium absurdissimum est,
gent. loco verborum Pauli alia planè substituere, ita vt non iam ex A-
 postoli, sed ex suis verbis Turrianus argumentetur. Hæc enim nō
 dicit

dicte Apost. in nouo testamento esse imagines earum rerum, quæ
in cælo reuelata facie cernuntur, nec etiam vera est illa propositio.
nam in nouo testamento sunt & exhibetur res ipsæ, quas hic qui-
dem videmus per speculum & in ænigmate, at in cælo coram cer-
nemus. Est ergo differentia non in rebus ipsis, quæ videntur, sed
in modo videndi. Quamobrè cum Turrianus hæc tria constituat,
vmbra legis, imaginem noui testamenti, & res ipsas, profert suā,
non autem citat apostoli sententiam, qui duobus membris con-
tentus fuit, siquidem expressa rerum imago nihil aliud est aposto-
lo, quam res ipsæ. neque enim legales ceremoniæ fuerunt vmbre
imaginum, sed vmbre rerum, quia earum corpus fuit Christus, vt
ait Paulus, Christus autem est res ipsa, non imago rei. Hic fortasse
videris tibi aliquid dixisse, immò alijs ex tua schola tam tyronibus in scientia
scripturarum, quam tu es. hic locus Apostoli, vmbra habebat lex futurorum
bonorum, non ipsam imaginem rerum, ad illa pertinet de quibus B. Petrus scri-
psit esse quadam in epistolis Pauli δυσνόητα, id est, difficilia intellectu, quæ in-
docti & instabiles ad suam ipsorum perditionem deprauant. Si totidem verbis
Apostolus quod intelligendum erat, dixisset, non fuisset δυσνόητον. Ego ergo,
etsi non ex totidem verbis Pauli argumentatus sum, ex sententia tamen verbis
Pauli subiecta argumentatus sum. Quod aut adiunxisti, nec etiā vera est illa
propositio, ne te imitemur, qui dicis tantum, & non probas, probemus nos verā
esse propositionem, & hanc esse Pauli sententiam, q̃ diximus, & non cū duobus
membris, vt tu falso dicis, sed tribus contentū fuisse, et quia paulò ante Theod.
citauit testem, adhibebo nunc alterum, Gregorium dico cognomento Theologū,
si forte tu huic cognomento celebratissimo reuerentiā adhibeas, vt in ore duo-
rum vel trium stet hoc verbum, de quo nunc disceptamus. Is igitur in sermone
2. in Pascha comparans Mosaicum Pascha, quod erat vmbra, cum nostro nunc,
& nostrū nunc cum futuro in calis, Participabimus, inquit, Pascha nunc qui-
dem typice adhuc, tametsi apertius, quam vetus agnus participabatur. Pascha
enim legis, audeo & dico, typus typi erat licet obscurior. Cur dicat Pascha no-
strum typicè hic participari, et cur typum appellauerit, excusat Gregorius, cum
ait, audeo, & dico, ne quis aut malè intelligeret; aut sic loquentem reprehen-
deret, vel miraretur. Nisi enim verum corpus Christi in Pascha mystico nostro,
id est, in mysterijs Eucharistia esse credidisset, non erat cur excusaret, quod sic
loqueretur; nec audax typi appellatio visa esset. Benè habet quod non cum Cal-
uinista & sacramentario disputo, sed cum Confessionista Lutherano. Significat
ergo Gregorius Nazianz. typicè nunc participari; & typum à se dici Pascha
nostrum, quia etsi verè nunc & substantialiter participatur, & verum cor-

pim

Quomodo
hic locus
Pauli, vmbra
habet lex fu-
turorum bo-
norum, nō
ipsam ima-
ginem, ex
illis est, quæ
Petrus dixit
esse in epi-
stolis Pauli
difficilia
intellectu,
quæ hæreti-
ci deprauant
ad suā per-
ditionem.
Explanatio
loci Pauli
ex Gregor.
Nazian.

pus Christi est, sub typo tamen & imagine panis & vini est, & participatur. Hoc est quod Dionysius quoque dicit in Ecclesiastica hierarchia capite de communione per veneranda symbola, σημειωμενα καὶ μετέχεται ὁ χριστός, id est, significatur, & participatur Christus. Deinde quomodo diceret Greg. Nazianzenus, clarius nunc participari Pascha nostrum, quā agnus veteris legis participabatur; nisi quia agnus ille tanquam umbra tantum futuri tunc Paschatis nostri participabatur? in nostro autem Pascha sub typo siue imagine panis vera caro sumitur. Pergit postea Gregorius comparare Pascha nostrum cum caelesti, & paulo post, inquit, Perfectius, & purius participabitur, quādo ipsum novum nobiscum bibit verbum Dei in regno patris, aperiens & docens, quā nunc mediocriter ostendit. Eodem modo, hunc Apostoli locum interpretatus est Theophylactus, qui se dicit Chrysostomum, & Gregorium Naz. sequi, quos nominatim citat, licet interpretatione Latina antiqua, id est, Porfena pratermissum est nomen Chrysostomi; & pro Gregorio positum nomen Basilij. ait igitur Chrysostomus, umbrā habebat lex, non ipsam imaginem rerum, hoc est non ipsam veritatem, usquequo enim, veluti in pictura, circumducatur quis colores, umbra quādā est, cum verō flores ipsos colorum inunxerit, & imposuerit, tunc imago efficitur. Haecenus Chrysostomus, quis autem dicat, imagines esse in visione illa caelesti, & beata, & non potius, res sine imagine? Sed recitemus quā Theophylactus scripsit, qui ea, quā Grego. Nazianzenus ad hunc locum pertinentia scripsit, clarius adhuc interpretatus est; σκιαγραφεῖα, inquit, ἐκείνων τὰ παλαιὰ ἀμυδρὰ ὄντα, τὰ δὲ νέα εἰκόνι τῶν ἐν ἀληθείᾳ, ὡς λαμπρῶς ὑφετότα, καὶ τελεσιουργηθέντα. cum dicit, τελεσιουργηθέντα, necesse est intelligere de his, quā in Ecclesia sunt, in calo enim omne ministerium Ecclesiasticum cessabit. sequitur in Theophylacto οὕτω μὲν οὖν ὁ ἐν ἁγίοις ἰωὶ οὐκ ἀχρηστοῦ δὲ παραλαβεῖν, καὶ ὁ θεολόγος χρηγόριος ὑποβάλλει νοεῖν ἐν τῷ τόπῳ. εἶναι γὰρ λέγει καὶ ἐν ἄλλοις μὲν πλὴν ἀρδύλοτερον, ἐν τῷ εἰς τὸ πάσχα λόγῳ, ὅτι τὸ νομικὸν πάσχα πολλὰ καὶ λέγει τύπος τύπος ἢ ἀμυδρότερος, ὥστε δίδωσι νοεῖν σκιάν μὲν τὸν νόμον λέγεσθαι παρὰ τῷ ἀποστόλῳ, εἰκόνα δὲ τὰ νῦν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τελέμενα ὡς τελειοτέρων ὄντα ἐμφάνει τῷ ἐν δὲ μέλλοντι αἰῶνι μεταληφθισομένων τοῖς ἀγίοις καὶ πράγματι καλεῖ νῦν ὁ ἀπόστολος. ὡς περ οὖν ἡ εἰκὼν ἀπέχει τῶ πρώτοτύπῳ πράγματι, οὕτω καὶ τὰ νῦν ρυθίζοντα τῷ ἐν δὲ μέλλοντι πραγμάτων τῷ τελειοτέρῳ. καὶ ὡς περ τῆς εἰκότος ἡ σκιά λείπεται, οὕτως καὶ ὁ νόμος τῆς νῦν ἀπολείπεται. Haecenus Theophylactus. Habes Graeca quibus delectaris. Reddamus Latine propter eos, qui Graecē nesciunt, adumbrationi, inquit, similia erant vetera, utpote obscura, & tenebrosa, noua verō imagini, id est, veritati, ut quā splendidē existunt, & perfecta sunt. Sic igitur sanctus Ioannes Chrysostomus

Quomodo
Theophylactus
clarius
expresserit,
quā Grego.
Nazianzenus
scripsit ad
interpretationem
loci
Pauli pertinentia.

stomus. Non est autem ab re adhibere huc, quæ Gregorius Theologus hoc loco suggerit ad intelligendum: Is enim dicit quidem alibi, sed luculentius in oratione in Pascha Pascha legis, inquit, audeo, et dico, typi typus erat obscurior. Quibus verbis auctor nobis est, ut intelligamus umbram quidem vocari legem apud Apostolum, Imaginem verò ea, quæ nunc in Ecclesia conspiciuntur, ut quæ sint simulachra perfectiorum, quæ in saculo futuro ab ijs, qui digni erunt, participabuntur, quæ nunc Apostolus appellat res. Ut igitur imago à re, quæ prototypum est, distat, sic nunc mysteria, siue sacramenta à rebus in futuro perfectioribus. Et sicut umbra superatur ab imagine, sic lex à nouo testamento. Redeo ad Gregorium, qui aiebat Pascha nostrum mysticum purius, & perfectius participandum esse in calo, id est, sine imagine. Quod si calix sanguinis Christi noui & æterni testamenti sub typo, siue imagine vini, in terris concluditur, ut verbo tuo viat, quomodo non dices, hac parte, id est, solum imagines, quas continet nouum testamentum, in terris concludi? Vide etiam quid dicat Dionysius Areopagita in celesti Hierarchia c. 1. lectiones in ecclesia sanctarum scripturarum, quas idem Dionysius διεξοδικῶς μαθητείας vocat, ut S. Maximus, in scholijs interpretatur, imagines esse illius contemplationis, & scientiæ beatæ, quæ mentem perfectè explebit, quæ idem Dionysius θεωρητικὴν κατὰ τὸν αὐτὸν ὁμολογῶσιν vocauit. Quomodo igitur quatenus lectio, & prædicatio sanctæ scripturæ noui testamenti, imago est illius scientiæ & lectionis, quæ in calo in Christo erit, non dices hæcenus terris concludi nouum testamentum? in calo enim non sunt imagines rerum, sed res ipsa. Et qui dixit, ex parte enim cognoscimus, ex parte prophetamus. Cum autem venerit quod perfectum est, euacuabitur, quod ex parte est, An non conclusit terris nouum testamentum secundum imaginem istam quam Dionysius dicit? nouum testamentum, ut continet aduentum Domini, qui venit, ut saluaret mundum, non concluditur terris, in calo enim parata est reuelari salus, ut beatus Petrus ait. Quis hoc negat, aut negare potest? sed quia tu fortasse neque Gregorio Theologo cedes, quasi tu maior Theologus sis, nec alijs, quos citavi, probemus autoritate eiusdem Pauli, non fuisse eum contentum duobus membris, id est, umbra, & imagine in illo loco epistolæ ad Hebræos, de quo disputamus, & fuisse etiam umbras veteris testamenti typos imaginum noui. Quod tu etiam negas.

Quomodo
nouum te-
stamentum
secundum
imagines,
quas conti-
net, terris
concluditur,
quod negat
Antonius.

Quomodo
nouum testa-
mentum non
concludi-
tur terris,

CAPVT II.

IN epistola ergo ad Hebræos capite nono Necesse est, inquit, exemplaria quidem celestium his mundari, Ipsa autem celestia melioribus hostijs, quam his: Exemplaria celestium dicit tabernaculum, & sancta, ac sancta sanctorum, & vasa ministerij, quæ erant om-

Quomodo
authoritate
eiusdem Pau-
li demon-
stratur ista
tria distin-

K

nia